

2016/2221(INI)

28.2.2017

STANOVISKO

Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova

pro Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

o pracovních podmínkách a nejistém zaměstnání
(2016/2221(INI))

Navrhovatelka: Viorica Dăncilă

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro zaměstnanost a sociální věci jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

- A. vzhledem k tomu, že zemědělství a zemědělsko-potravinářské odvětví představují 6 % HDP Evropské unie, 15 milionů podniků a 46 milionů pracovních míst;
- B. vzhledem k tomu, že ze strukturálního hlediska činí zeměpisná poloha, topografie i dostupnost daných oblastí, zejména ostrovních, horských a odlehlých oblastí a nejvzdálenějších regionů, zemědělství odvětvím, a způsobují, že pracovní podmínky i zaměstnání představují stále větší výzvu a jsou nejisté;
- C. vzhledem k tomu, že k těmto strukturálním charakteristikám se připojují i dočasné faktory, jako jsou ekonomické nejistoty a nepředvídatelné klimatické podmínky, které situaci pracovníků v odvětví zemědělství dále znesnadňují, jako je tomu i v současné době, což vede k tomu, že se počet pracovníků v zemědělství a malých rodinných zemědělských podnicích snižuje; a vzhledem k tomu, že stárnutí obyvatelstva a vylidňování jsou tendence, které jsou zvláště markantní ve venkovských oblastech EU;
- D. vzhledem k tomu, že krize v posledních letech přispěly k prohlubující se krizi v zemědělském odvětví a že ovlivňují možnosti zemědělců investovat a vytvářet pracovní místa, na úkor modernizace, inovace, zapojení mladých lidí do odvětví zemědělství a generační obměny; vzhledem k tomu, že investice do společné zemědělské politiky dosud nejsou v souladu s cíli udržitelného rozvoje EU 2020, protože nejméně jedno z pěti eur není investováno do udržitelného zemědělství; vzhledem k tomu, že oblast zemědělství musí mít možnost přizpůsobit se problematickým okolnostem podporou inovace;
- E. vzhledem k tomu, že struktura věku v oblasti odvětví zemědělství vyvolává obavy, neboť od roku 2010 bylo pouze 7,5 % zemědělců mladších 35 let a více než 4,5 milionu osob, kteří v současné době vedou zemědělské podniky, je nyní více než 65 let; vzhledem k tomu, že v období 2000 až 2012 došlo v odvětví zemědělství EU ke ztrátě 4,8 milionu pracovních míst na plný úvazek, z nichž 70 % se nacházelo v nových členských státech a 93 % z těchto osob pracovalo jako samostatně výdělečně činné osoby, a vzhledem k tomu, že v této souvislosti je obtížné přesně posoudit počet osob zaměstnaných v odvětví zemědělství, jelikož „nezákonné“ zaměstnání není ze své podstaty zahrnuto do dostupných údajů¹;
- F. vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech mají ženy ve venkovských oblastech omezený přístup k zaměstnání v odvětví zemědělství a k jiným odvětvím pracovního trhu a zažívají větší diferenciaci mezd než v jiných oblastech, a to i přes svou skutečně významnou úlohu v oblasti rozvoje a společenské struktury ve venkovských oblastech a to zejména v zemědělských podnicích;
- G. vzhledem k tomu, že zemědělská činnost je často závislá na počasí a má sezónní povahu;
- H. zdůrazňuje, že průměrné roční příjmy zemědělců v EU v posledních deseti letech stagnují

¹ Generální ředitelství Komise pro zemědělství a rozvoj venkova (GR AGRI). Plán řízení 2014 (červenec).

či dokonce poklesly, zatímco výrobní náklady neustále rostou, a velké investice a finanční rizika, které jsou potřebné k udržování jejich fungování zemědělských podniků, dostávají zemědělce do stále složitější situace, což vede ke značnému poklesu počtu zemědělských podniků spojenému s hrozbou ztráty mnoha pracovních míst ve venkovských oblastech;

- I. vzhledem k tomu, že mnoho zemědělských činností je vykonáváno za pomoci rodinných příslušníků, a to často bez sociální ochrany;
 - J. vzhledem k tomu, že sociální a hospodářské prostředí a životní podmínky se v posledních desetiletích podstatně změnila a mezi jednotlivými členskými státy se v tomto ohledu velmi liší;
 - K. vzhledem k tomu, že vývoz EU v zemědělsko-potravinářském odvětví neustále narůstá a hraje klíčovou úlohu při podpoře hospodářského oživení a že v důsledku počtu nových podniků, které vznikají, dochází tak i k vytváření pracovních míst;
1. zdůrazňuje, že zemědělci a pracovníci v zemědělství jsou ze své podstaty vystaveni řadě vnějších faktorů, jako je kolísání cen a zemědělských trhů nebo klimatická rizika, což vytváří předpoklady pro nejistá pracovní místa, a nepředvídatelným povětrnostním podmínkám, které mají rovněž vážný vliv a následky, zejména na nejvzdálenější a horské regiony; domnívá se, že rentabilní výkupní ceny pokrývající výrobní náklady jsou zásadní pro účely zajištění příjmů zemědělců v dlouhodobém horizontu; domnívá se, že nástroje pro stabilizaci příjmů i nástroje řízení rizik a zemědělské vzájemné fondy by mohly přispět ke snížení zranitelnosti pracovníků v zemědělství, jakož i posílit postavení zemědělců v potravinovém řetězci;
 2. žádá členské státy, aby si vyměňovaly osvědčené postupy a zvážily nové inovativní způsoby pro rozvoj přizpůsobivého a flexibilního pracovního trhu s cílem uspokojit nároky venkovského hospodářství;
 3. zdůrazňuje, že pokud mají získat přístup k úvěrům, je zásadní, aby byl příjem zemědělců stabilní;
 4. upozorňuje konkrétně na skutečnost, že zejména sezónní pracovníci jsou vystaveni nejistotě; „sezónními pracovníky“ rozumí pracovní síly, které uzavřely pracovní smlouvu na dobu neurčitou nebo určitou, přičemž dobu, na kterou je smlouva uzavřena, nebo prodloužení smlouvy zásadním způsobem ovlivňují sezónní faktory, jako je např. střídání ročních období, státní svátky nebo v zemědělství období sklizně;
 5. připomíná, že směrnice 2014/36/EU o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem zaměstnání jako sezónní pracovníci stanoví minimální úroveň práv; vyzývá členské státy, aby zajistily, aby byla směrnice správně provedena, a žádá Komisi, aby předložila zprávu o pokroku dosaženém při jejím provádění, a to nejpozději do září 2019;
 6. vyzývá Komisi, aby podporovala a zvyšovala informovanost o ochraně práv sezónních pracovníků, a vyzývá členské státy, aby regulovaly sociální a právní postavení sezónních pracovníků, s cílem zabezpečit jejich hygienické, zdravotní a bezpečnostní podmínky při práci, aby jim poskytly sociální zabezpečení dodržující článek 23 směrnice 2014/36/EU zabezpečující rovné zacházení jako se státními příslušníky hostitelského členského státu,

včetně zásady „stejně odměny a stejné sociální ochrany“; zdůrazňuje, že je nutné zajistit všem sezónním pracovníkům komplexní informace týkající se pracovního práva a práva sociálního zabezpečení, a to včetně důchodů, přičemž se zohlední i přeshraniční povaha sezónní práce;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby stanovily minimální pracovní podmínky v odvětví zemědělství za účelem zajištění bezpečnosti při práci, zařízení pro základní vzdělávání a další odbornou přípravu a práv pracovníků;
8. vyzývá Komisi spolu s členskými státy, aby přezkoumaly předpisy, které umožní sezónním pracovníkům získat dlouhodobé zaměstnání, jimiž jsou smlouvy o provádění několika činností najednou, či dokonce evropské dohody;
9. vyzývá Komisi, aby z podpory společné zemědělské politiky a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova vyloučila každého zaměstnavatele, který byl usvědčen z porušení předpisů bezpečnosti práce nebo využívání nehlášených pracovníků;
10. připomíná zprávy o zneužívání práv migrujících pracovníků organizovanými zločineckými skupinami působícími v EU, kteří využívají nedostatečné transparentnosti trhu práce; naléhavě vyzývá členské státy, aby zvýšily svůj dohled nad pracovními podmínkami migrujících pracovníků; vyzývá Komisi spolu s členskými státy, aby řešily případy zneužívání přistěhovalců v zemědělském odvětví v těch regionech, kde zemědělství dělníci pracují téměř zadarmo a žijí v žalostných podmínkách; zdůrazňuje, že je třeba přijmout účinná opatření, včetně cílených inspekcí a kontrol, aby bylo zajištěno, že sezónní pracovníci budou mít důstojné pracovní a životní podmínky a zdůrazňuje potřebu zajistit, aby práva zaměstnanců a pracovní předpisy byly dodržovány;
11. vyzývá Komisi, aby zhodnotila rozsah nelegálních sítí zaměstnanosti v EU tak, že provede vyšetřování a sestaví statistiky, především v těch částech EU, kde je nehlášená práce a vykořisťování zemědělských pracovníků nejčastější;
12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zvýšily podporu technické odborné přípravy sezónních pracovníků zaměstnaných v zemědělství s cílem řešit poměrně vysoké riziko nehod, jakož i strukturální a sezónní nezaměstnanost, přičemž do tohoto procesu zapojí organizace producentů ve vztahu jak k sestavování tréninkových plánů, tak i šíření informací a pobídek pro pracovníky, jakož i pokud jde o činnosti s cílem zvýšit povědomí pracovníků o jejich právech, aby se zabránilo vykořisťování pracovníků;
13. poukazuje na to, že více než 4,5 milionu zemědělců je ve věku vyšším než 65 let a že zemědělci ve věku pod 35 let představují pouze 6 % z těch, kteří spravují zemědělský podnik; podotýká, že přístup k zaměstnání ve venkovských oblastech, v odvětví zemědělství i mimo něj, jakož i možnosti rozvoje zemědělské činnosti jsou obzvláště obtížné pro mladé a ženy; vyzývá Komisi a členské státy, aby účinně podporovaly zavádění opatření stanovených v rámci SZP k zajištění toho, aby finanční prostředky určené pro mladé zemědělce a programy na podporu žen ve venkovských oblastech zaručily důstojná pracovní místa a spravedlivé příjmy v zemědělství a na počátku i konci dodavatelského řetězce;
14. připomíná význam silné společné zemědělské politiky, která je schopna pomoci mladým zemědělcům sehrát významnější úlohu na trhu a rovněž vytvořit životní podmínky

vedoucí k jejich setrvání v zemědělství v dlouhodobém horizontu; poukazuje na to, že investice do venkovské infrastruktury přispějí ke zvýšení atraktivity venkova, rozvíjejí místní hospodářství udržitelným způsobem a přilákají pracovníky do odvětví zemědělství a zabrání vyliďňování; vyzývá členské státy, aby využívaly Evropský fond pro strategické investice cílevědomě k vytváření udržitelných pracovních míst v zemědělství s cílem stimulovat zaměstnanost ve venkovských oblastech;

15. zdůrazňuje význam investic do informačních a komunikačních technologií ve venkovských oblastech, což má zásadní význam z hlediska zajištění toho, že venkovská společenství budou propojena s globálním světem, což je zásadní význam pro osoby, které hledají práci, má klíčový význam pro ty, kteří chtějí zahájit vlastní podnikání, a pro ty, kdo žijí v nejvíce izolovaných oblastech našich venkovských společenství;
16. naléhavě vyzývá k opatřením pro řešení velkého rozdílu mezi pozicí mužů a žen ve venkovských oblastech, s cílem zlepšit pracovní podmínky žen a jejich přístup k půdě; poukazuje na to, že rozdíl v odměňování žen a mužů je více než o 10 % vyšší ve venkovských oblastech než jinde; zdůrazňuje potřebu aktuálních statistik o vlastnictví farem a zaměstnanosti žen ve venkovských oblastech s cílem informovat a podporovat začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do politiky EU v oblasti zemědělství a venkova v souladu se zásadou rovnosti a zákazu diskriminace; vyzývá dále Komisi a členské státy, aby usnadnily rovnost žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a soukromého života ve venkovských oblastech, zejména pokud jde o příjem, sociální a důchodová práva, získávání nových kvalifikací a příležitostí pro ženy, a odstraňovat překážky pro jejich zapojení do zaměstnanosti v zemědělství, jako je nerovný přístup k úvěrům, technické vybavení a další významné zdroje, jako jsou např. pozemky; zdůrazňuje, že je důležité, aby se v rodinném podniku práce nezaměňovala za nejistou práci, a připomíná, že rodinné zemědělské podniky představují přibližně 85 % všech zemědělských podniků v Evropě a podílejí se 68 % na celkové využívané zemědělské plochy, což znamená, že je důležité vytvořit právní rámec pro tento druh práce na evropské úrovni, která by měla svůj status, práva a povinnosti; poukazuje na to, že v nejbližších regionech je hledání řešení v oblasti zaměstnanosti ztíženo nedostatkem propojenosti, a to zejména v dobách hospodářského poklesu, a vzhledem k významu zemědělství v těchto oblastech zastává názor, že v případě finančních prostředků v rámci SZP by se měla nadále uplatňovat pozitivní diskriminace pro tyto oblasti, jež čelí zvláštním obtížím, jak je uznáno i ve Smlouvě o fungování Evropské unie, vzhledem k příslušnému multiplikačnímu efektu těchto fondů, pokud jde o propagaci jiných souvisejících činností, jako je agro-průmysl, cestovní ruch, ochrana přírody, výroba energie a oběhové hospodářství, způsobem, který doplňuje strategii multifinancování pro větší soudržnost a vyvážený teritoriální rozvoj;
17. zdůrazňuje, že je třeba, aby určitá část finančních prostředků vyčleněných na soudržnost EU byla poskytována znevýhodněným regionům, jako jsou horské oblasti a nejbližší regiony, aby se zajistilo spravedlivé vytváření, udržování a rozvoj důstojných pracovních podmínek a plateb ve všech regionech EU;
18. vyzývá dané odvětví, aby využilo všechny příležitosti vyplývající z inovací a vyvinulo přesné zemědělství, které bude přístupné všem, přičemž se posílí postavení osob se zdravotním postižením, bude prosazována rovnost žen a mužů a rozšiřována základna dovedností a pracovních příležitostí ve venkovských komunitách;

19. vyzývá všechny členské státy, aby nabídly mladým zemědělcům dlouhodobé vyhlídky za účelem řešení problému vyliďňování venkova, aby zavedly komplexní strategie generační obnovy a aby za tímto účelem plně využily všech příležitostí, jež jsou k dispozici v rámci nové SZP na podporu mladých zemědělců a nových účastníků trhu práce v oblasti zemědělství, zejména s ohledem na podpůrná opatření prvního a druhého pilíře pro mladé zemědělce, a také aby napomohly novým účastníkům ve věku nad 40 let zahájit činnost v zemědělství;
20. vyzývá Komisi, aby uskutečnila doporučení obsažená ve zprávě nazvané „Jak může SZP zlepšit tvorbu pracovních míst ve venkovských oblastech?“, kterou vypracoval poslanec Andrieu, o níž Parlament hlasoval dne 27. října 2016, především co se týče propagace a maximalizace plného potenciálu prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova s cílem rozvinout ve venkovských oblastech skutečnou sociální ekonomiku a dynamickou tržní ekonomiku;
21. vyzývá Komisi, aby využila potenciálních nových součinností mezi Evropským fondem pro strategické investice a evropskými strukturálními a investičními fondy, zejména pokud jde o Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond, a to k podpoře investic určených na zlepšení pracovních podmínek a boj proti nejistému zaměstnání;
22. vyzývá členské státy, aby posílily úlohu sociálních partnerů a institucí sociálního zabezpečení a také poskytly účinné nástroje, včetně přiměřených inspekcí a kontrol, ve venkovských oblastech v rámci boje proti nehlášené práci, zvýšení bezpečnosti a dobrých pracovních podmínek, s cílem podporovat integraci všech pracovníků v zemědělství, zejména mladých lidí, žen a migrujících pracovníků, a to v první řadě těch, kteří jsou zapojeni do sezonní práce;
23. vyzývá Komisi k podpoře a členské státy k zavedení zjednodušených správních požadavků týkajících se zaměstnanosti, daní a sociálního zabezpečení, aby byl postup nábore pracovníků méně složitý a méně zatěžující; vyzývá zároveň členské státy k řádnému provedení takových zjednodušení s cílem snížit složitost a objem předpisů;
24. bere na vědomí pravidelné, opakované a kumulativní vystavení zemědělců a zemědělských pracovníků nebezpečným látkám, u nichž existuje podezření, že způsobují konkrétní choroby, které mohou vést ke vzniku reprodukčních poruch a karcinogenním účinkům; dále konstatuje, že je důležité zlepšit informovanost o rizicích spojených s těmito látkami, poskytovat odborné školení pro manipulaci s těmito látkami, pro jejich použití a uchovávání a snížit riziko vystavení těmito látkám, a zaručit, že opatření určená k omezení vystavení se těmito látkám a jsou dostatečně prováděna a kontrolována;
25. připomíná také význam silné společné zemědělské politiky, která je schopna pomoci mladým zemědělcům hrát větší roli na trhu a rovněž vytvořit životní podmínky vedoucí k jejich setrvání v zemědělství v dlouhodobém horizontu;

**VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ
VE VÝBORU POŽÁDANÉM O STANOVISKO**

Datum přijetí	28.2.2017
Výsledek konečného hlasování	+: 35 -: 3 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Marijana Petir, Laurențiu Rebegea, Bronis Ropė, Maria Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Marco Zullo
Náhradníci přítomní při konečném hlasování	Franc Bogovič, Michela Giuffrida, Anthea McIntyre, Susanne Melior, Sofia Ribeiro, Miguel Viegas
Náhradníci (čl. 200 odst. 2) přítomní při konečném hlasování	Pilar Ayuso

KONEČNÉ JMENOVITÉ HLASOVÁNÍ V PŘÍSLUŠNÉM VÝBORU

35	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Ulrike Müller
ECR	Jørn Dohrmann, Anthea McIntyre, James Nicholson
ENF	Laurențiu Rebeca
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp
PPE	Franc Bogovič, Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Marijana Petir, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Viorica Dăncilă, Michela Giuffrida, Susanne Melior, Tibor Szanyi, Marc Tarabella
VERTS/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropé

3	-
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk
EFDD	John Stuart Agnew

0	0

Význam zkratek:

+ : pro

- : proti

0 : zdrželi se